

اقتصاد و بازار صربستان
Привреда и тржиште Србије
2022-2024

فراز چمنی
تیر ۱۴۰۳

کشور صربستان

اطلاعات کلی در خصوص کشور صربستان

- کشور صربستان در قلب جنوب شرقی اروپا و در منطقه بالکان غربی واقع شده است، جایی که در نزدیکی محل تلاقی قاره های اروپا، آسیا و آفریقا است.
- این کشور حدود ۷ میلیون جمعیت دارد و به عنوان پررونق ترین اقتصاد غرب بالکان شناخته می شود. صربستان به منزله هابی است که دسترسی به بازارهای منطقه ای را برای کمپانی های خارجی فراهم می کند. از قوی ترین بخش های اقتصاد صربستان می توان به بخش های: انرژی، صنایع خودرویی، ماشین آلات صنعتی، مهندسی معدن و کشاورزی اشاره کرد.
- صربستان بر جذب سرمایه گذاری خارجی، آزادسازی تجاری و توسعه زیرساخت ها متمرکز است و چهارمین پذیرنده سرمایه گذاری از کشور چین در قاره اروپا است و نقش فعالی را در اجرای «ابتکار جاده-کمر بند چین» ایفا می کند. این کشور در تعامل تجارت آزاد با کشورهای حوزه اوراسیا، همسایگان و دیگر کشورهای اروپایی قرار دارد و در عین حال به طور افزایشی در حال جذب سرمایه گذاری از کشورهای مختلف و از جمله ایالات متحده آمریکا است، به طوری که، تا کنون ۴.۸ میلیارد دلار جذب سرمایه از آمریکا داشته است. دولت این کشور در عین حال مناسبات خوبی با روسیه دارد.
- علی رغم کوچکی سرزمین، اقتصاد در حال ظهوری است که فرصت های مهمی را برای صادرات و سرمایه گذاری در طیف متنوعی از حوزه های کالا و خدمات فراهم کرده است که از جمله: ارتباطات و فناوری اطلاعات، خدمات پزشکی، تجارت محصولات کشاورزی، انرژی، فناوری های زیست محیطی و..... قابل ذکرند.

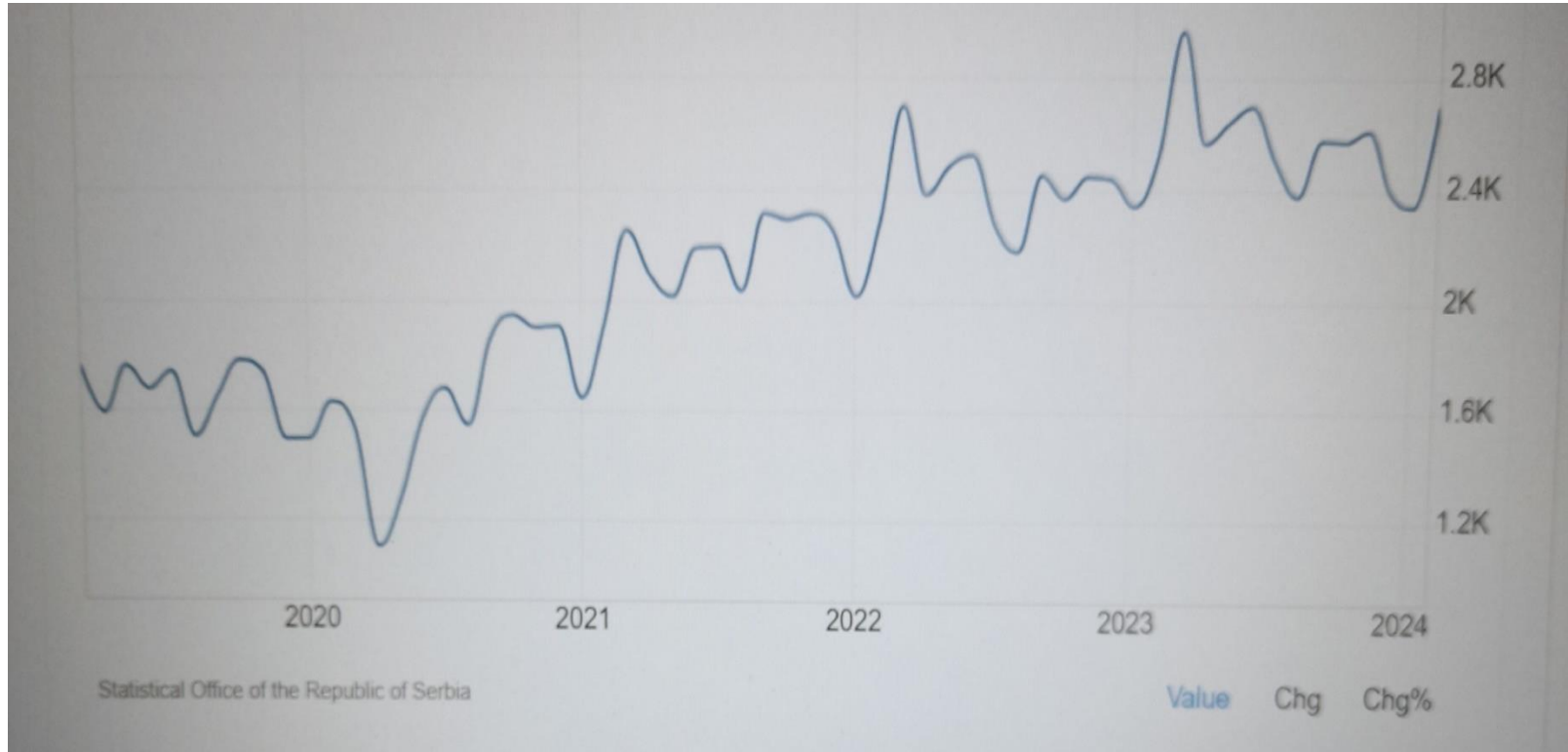
تقسیمات کشوری صربستان

- این کشور به دو استان خودمختار و ویوودینو در شمال و متوهینا در جنوب، ۲۹ ناحیه اداری با ۱۹۴ شهرداری، ۶۱۶۹ شهرک و ۲۰۷ شهر تقسیم شده است. بلغراد و نیش از وضعیت یک منطقه ویژه در صربستان برخوردار هستند و ناحیه کوزوو نیز در اختلاف با دولت مرکزی صربستان است.

تجارت خارجی صربستان – صادرات

- صادرات صربستان به جهان در سال ۲۰۲۳ حدود ۳۱ میلیارد دلار بوده که مشتمل بر اقلامی چون: خودرو، محصولات پایه فلزی، مبلمان، مواد غذایی فرآوری شده، ماشین آلات صنعتی، مواد شیمیایی، شکر، تایر (لاستیک) خودرو، پوشاک و محصولات دارویی است که عمدتاً به کشورهای حوزه بالکان، روسیه، چین، آلمان، ایتالیا، کشورهای اوراسیا و خاورمیانه صادر شده است.
- صربستان مدتی است بر صنعت گردشگری تمرکز دارد اگر چه نرخ بازدید کنندگان قابل ملاحظه نیست اما سالانه بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ هزار گردشگر از این کشور بازدید می کنند.

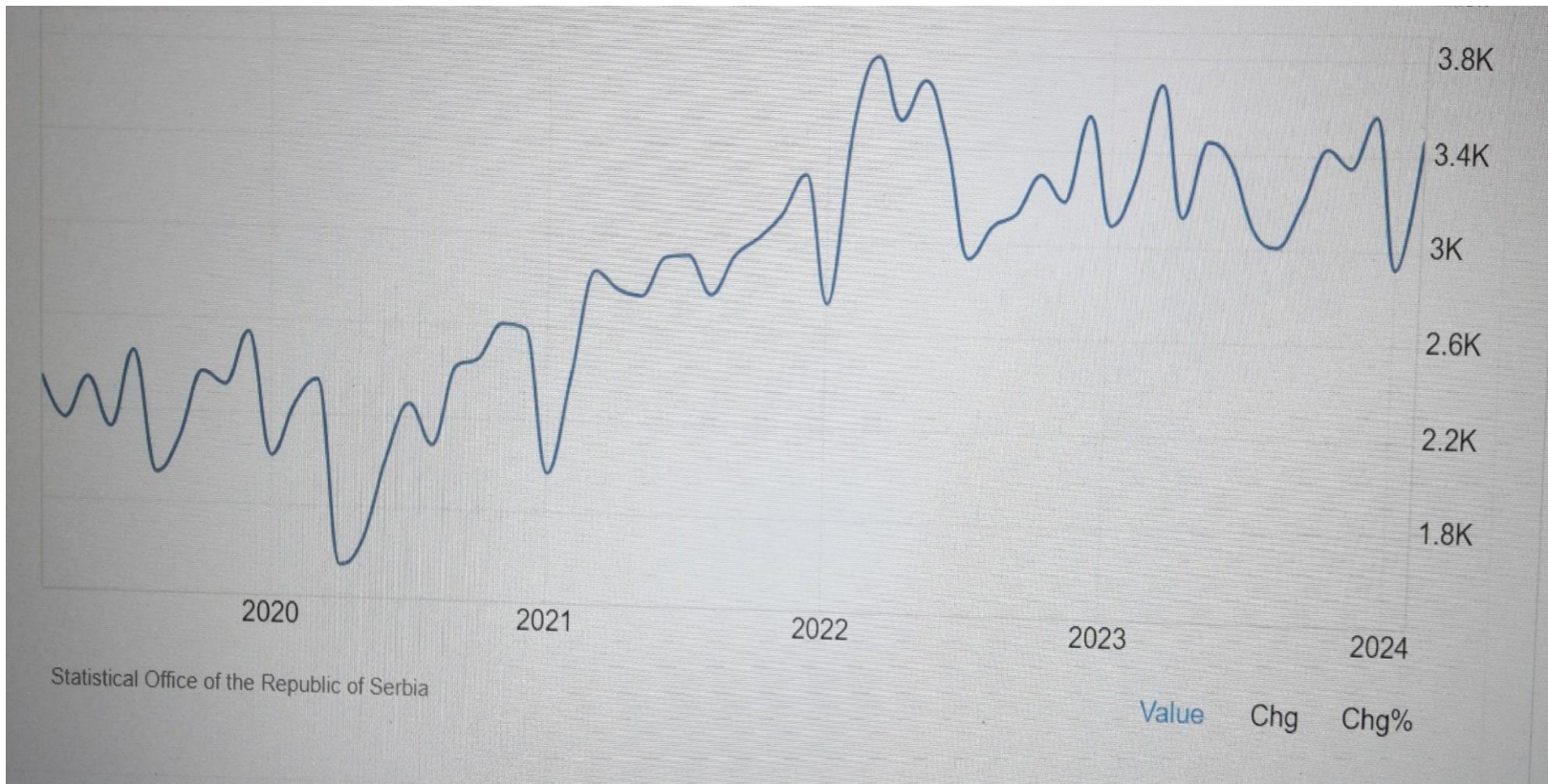
تجارت خارجی صربستان - صادرات

تجارت خارجی صربستان – واردات

- واردات صربستان از جهان در سال ۲۰۲۳ نیز بیش از ۳۳ میلیارد دلار بوده است که حکایت از تراز تجاری منفی به میزان ۲ میلیارد دلار دارد. مهمترین اقلام وارداتی صربستان شامل: سوخت های معدنی و زغال سنگ، انواع روغن، برخی ماشین آلات صنعتی، تجهیزات راکتورهای اتمی، لوازم برقی، مواد لاستیکی و پلاستیکی، خودرو، تجهیزات خط آهن، برخی محصولات دارویی، آهن و فولاد، شمش های آهن و فولاد، آلومینیوم، کاغذ، شیشه و محصولات شیشه ای، مواد غذایی نظیر، ترکیبات شیر و لبنیات، تخم مرغ، آرد، عسل و انواع نوشیدنی ها، محصولات پایه فلزی، مس، روی، محصولات سرامیکی، کفش و ....

تجارت خارجی صربستان - واردات

تجارت خارجی صربستان - تراز تجاری

اقتصاد صربستان – تولید ناخالص داخلی

- تولید ناخالص داخلی (GDP) در سال ۲۰۲۳ ۷۵ میلیارد دلار بوده است، سرانه GDP ۷۷۳۶ دلار و GDP percapita (PPP) ۲۴۵۱۱ دلار است که در مقایسه با سال های قبل از آن رشد نشان می دهد. در سال ۲۰۲۲، تولید ناخالص داخلی صربستان ۶۳.۵ میلیارد دلار بوده است.

- سهم بخش های مختلف اقتصادی در صربستان به ترتیب از زیاد به کم عبارتند از:

- ۱-صنعت (۲۵.۶ درصد)

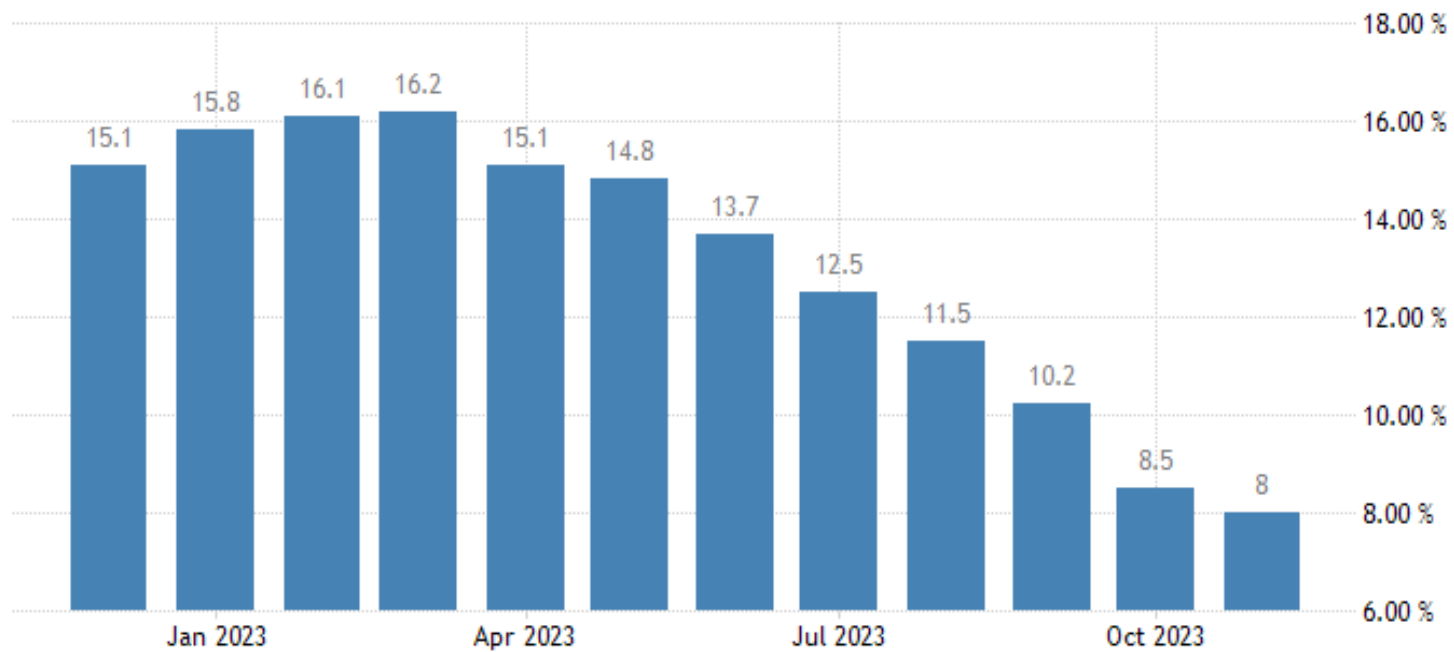
- ۲-خدمات (۵۲ درصد)

- ۳-اخذ عوارض و مالیات ها توسط دولت

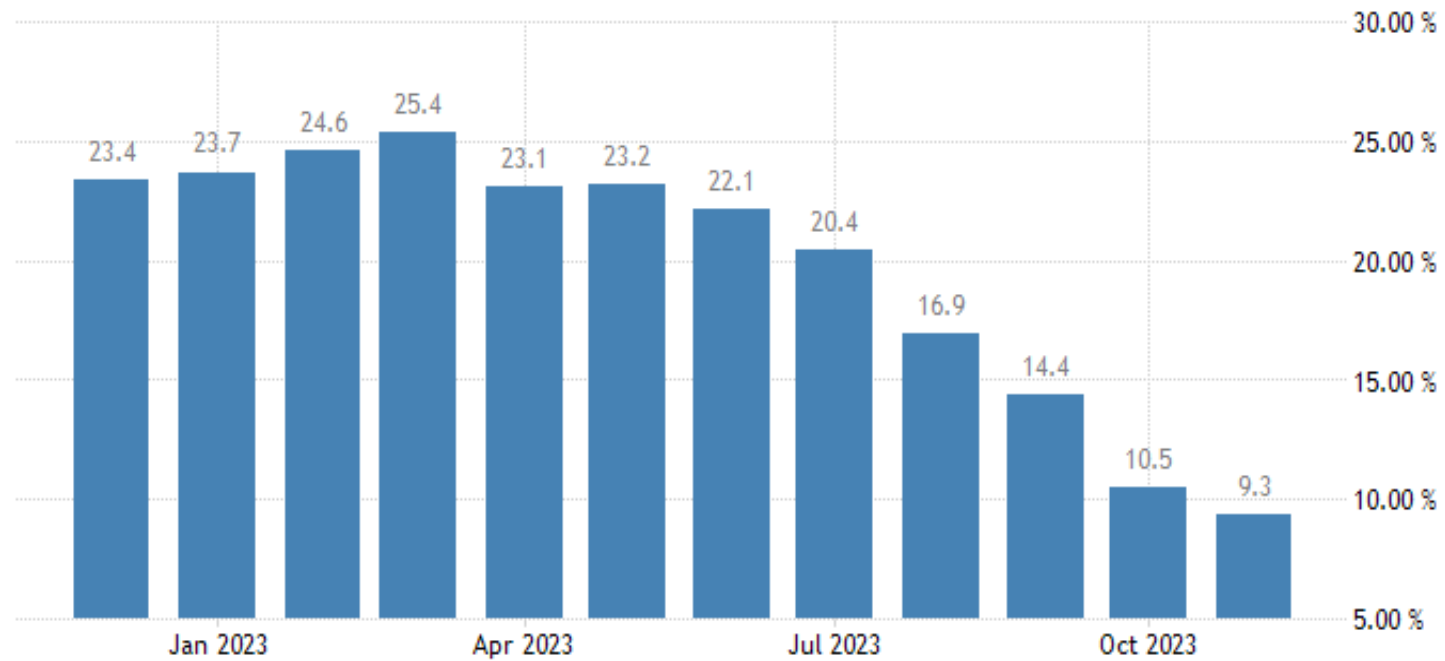
- ۴-ساخت و ساز

- ۵-کشاورزی (۲۰ درصد)

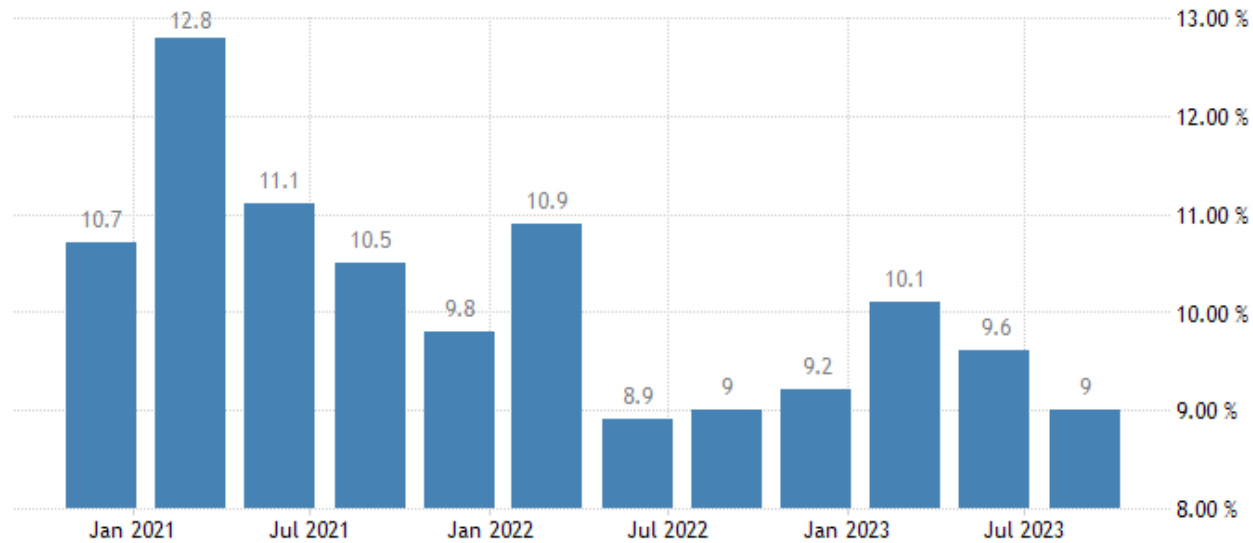
اقتصاد صربستان - نرخ تورم

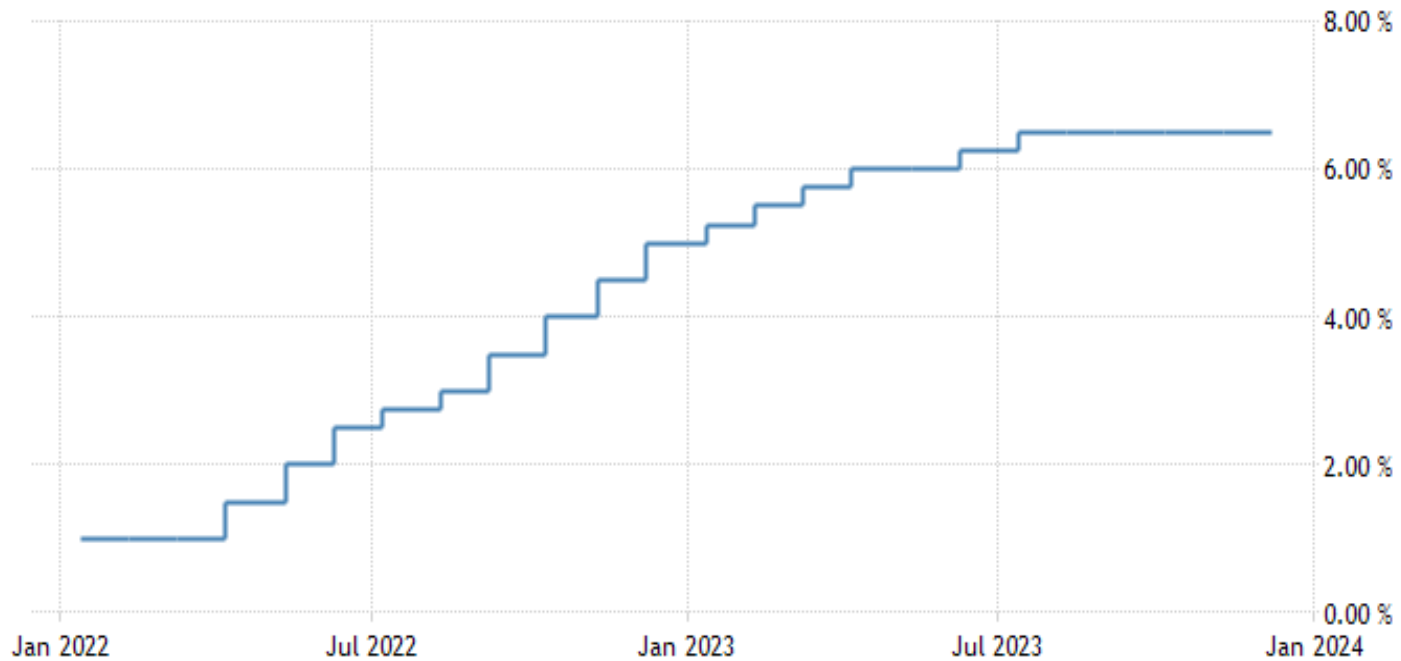
اقتصاد صربستان - نرخ تورم مواد غذایی

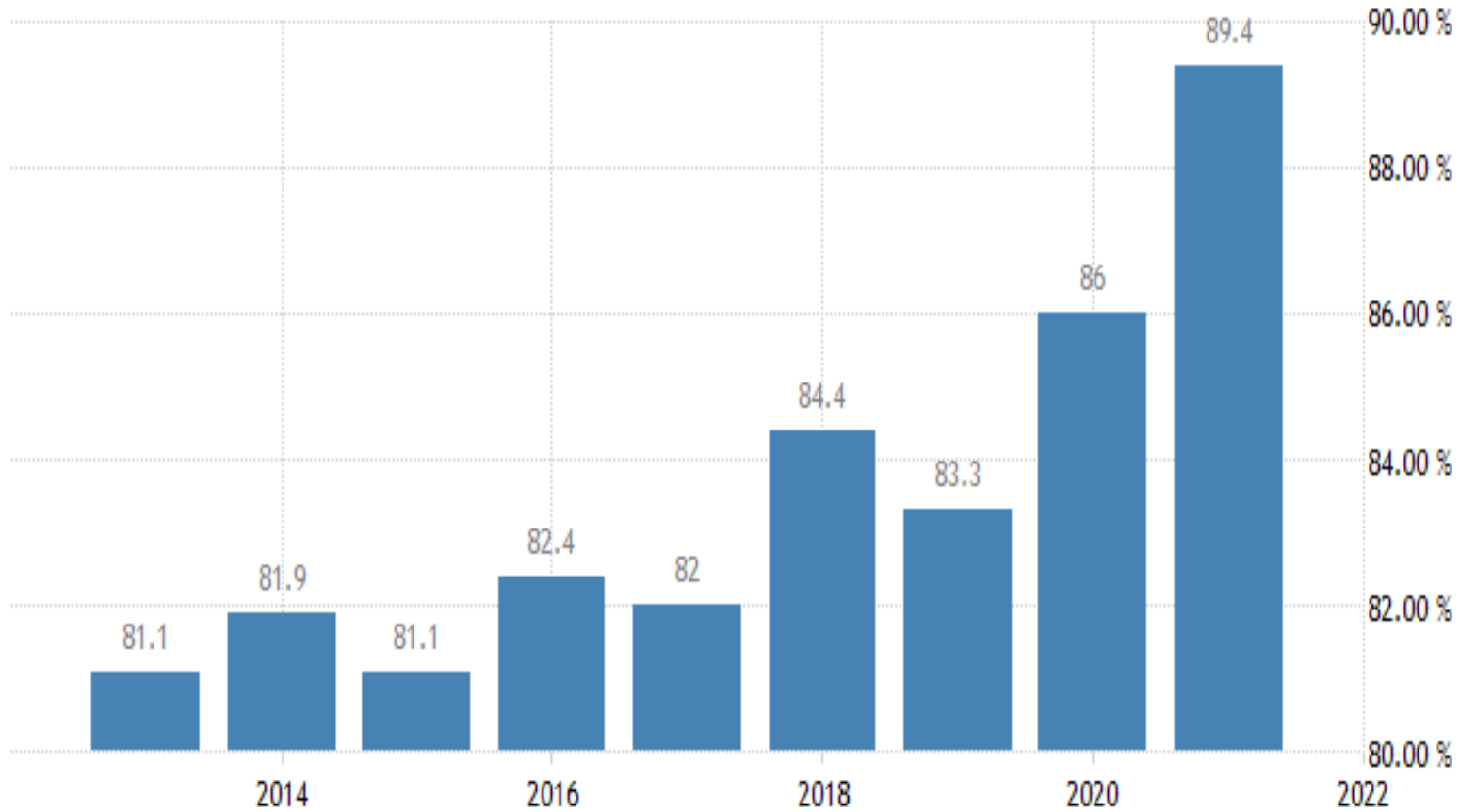
اقتصاد صربستان - تغییرات نرخ بیکاری

اقتصاد صربستان - تغییرات نرخ بهره بانکی

اقتصاد صربستان – نرخ مالکیت خانه

زمینه های قابل بهره برداری در اقتصاد صربستان (در مزیت صادراتی ایران)

- حوزه انرژی:
- ۷۰ درصد برق کشور صربستان از زغال سنگ و حدود ۳۰ درصد آن از انرژی آبی و درصد اندکی از انرژی مورد نیاز هم از باد و انرژی خورشیدی تامین می گردد. دولت صربستان یارانه زیادی بابت زغال سنگ و الکتریسیته تخصیص داده است، ضمن اینکه مدتی است که گرایش به کاربرد انرژی های سبز ایجاد شده که هدف از آن کاهش وابستگی به گاز طبیعی روسیه است.
- وزارت معدن و انرژی صربستان ۷ میلیارد یورو در بخش های معدن و الکتریسیته سرمایه گذاری کرده است.
- استراتژی توسعه بخش انرژی در صربستان بر سه پایه استوار است:
- ۱- صربستان در نظر دارد با تخصیص حدود ۱.۵ میلیارد یورو، نیروگاه های با سوخت زغال سنگ را با ملاحظات زیست محیطی مدرنیزه کند.
- ۲- صربستان در یک دوره ده ساله تولید برق از منابع تجدید پذیر را افزایش خواهد داد
- ۳- پشتیبانی مالی دولت صربستان از دولت های محلی برای ارتقای بهره برداری مطلوب از منابع انرژی. در این خصوص، اتحادیه اروپا نیز با تخصیص صندوقی از مصرف بهینه انرژی توسط صنایع و مصرف کنندگان آن در کشور صربستان حمایت می کند.

زمینه های قابل بهره برداری در اقتصاد صربستان (در مزیت صادراتی ایران)

- حوزه کشاورزی:
- کشاورزی و تولید مواد غذایی حیاتی ترین بخش صادراتی برای صربستان است که حدود ۲۰ درصد از تولید ناخالص داخلی این کشور و حدود ۲۰ درصد از کل صادرات کشور را تشکیل می دهد. وزارت کشاورزی، جنگلداری و مدیریت آب صربستان، مسئول استراتژی تجارت بین المللی و داخلی کشاورزی، فرآوری مواد غذایی، توسعه روستایی، جنگلداری و مدیریت آب است. صربستان بزرگترین بازار کشاورزی در بالکان غربی است که تولیدات کشاورزی قوی و سنت فرآوری مواد غذایی دارد. صربستان در عین حال، پیشرو جهانی در تولید ذرت و تمشک است. صنعت فرآوری مواد غذایی تقریباً یک سوم کل صنعت فرآوری صربستان را تشکیل می دهد.
- در حال حاضر بیش از ۱۵۰۰۰ کسب و کار مواد غذایی فعال هستند. تقریباً ۹۰ درصد از این شرکت های کوچک، کوچک یا متوسط هستند. این صنعت بیش از ۱۰۰۰۰۰ نفر را استخدام می کند و به عنوان یکی از نمونه های نادر بخش هایی است که تحت تأثیر بحران کووید-۱۹ قرار نگرفته است. بزرگترین زیربخش ها از نظر ارزش عبارتند از لبنیات، گوشت، میوه ها، سبزیجات، انواع نوشیدنی ها و شیرینی.
- بازار محصولات غذایی و کشاورزی صادراتی صربستان فرصت های خوب صادراتی دارد که از جمله فرصت صادرات اقلامی چون: آجیل درختی، کشمش، تنقلات، کنسانتره نوشیدنی، کاشت بذر و نهال، جنین گاو، طعم دهنده ها و عطرها، قابل ذکر هستند.

زمینه های قابل بهره برداری در اقتصاد صربستان (در مزیت صادراتی ایران)

- حوزه کشاورزی (ادامه):
- ۵۰٪ واردات محصولات کشاورزی و غذایی صربستان از اتحادیه اروپا (EU)، ۳۵٪ از کشورهای عضو پیمان تجارت آزاد منطقه بالکان (CEFTA) و ۱۵٪ از دیگر کشورهای جهان است.
- نیازمندی های صادرات محصولات کشاورزی :
- ۱- گواهی های بهداشت گیاهی (Phytosanitary Certificates): گواهی های بهداشت گیاهی برای اکثر میوه ها، سبزیجات تازه و سایر مواد گیاهی مورد نیاز است.
- ۲- گواهی های بهداشتی (Sanitary Certificates): برای کالاهای متشکل از محصولات حیوانی یا فرآورده های جانبی ضروری است. صربستان پیش از الحاق به سازمان تجارت جهانی، به گواهی های بهداشتی صادر شده از کشورهای عضو اتحادیه اروپا نیاز دارد صرف نظر از اینکه، محصول برای مصرف انسانی، دارویی، یا دیگر مصارف (مانند: محصولات بیولوژیک دامپزشکی، خوراک دام، کود و تحقیقات) مورد استفاده قرار گیرد.

زمینه های قابل بهره برداری در اقتصاد صربستان (در مزیت صادراتی ایران)

- استاندارد کشاورزی در صربستان:

- در سال ۲۰۱۹، صربستان قانون جدید ایمنی مواد غذایی را تصویب کرد. این قانون اکنون به طور کامل با مقررات ایمنی عمومی اتحادیه اروپا (EC 178/2002) هماهنگ شده است و شامل یک رویکرد یکپارچه برای ایمنی مواد غذایی "از مزرعه تا میز" است. اصلاحات به عمل آمده، شامل تمام بخش های زنجیره غذایی، از جمله تولید خوراک دام، تولید غذای اولیه، ذخیره سازی، حمل و نقل و خرده فروشی می شود و یک سیستم ایمنی غذایی جامع و یکپارچه ایجاد می کند.

- قانون جدید، صلاحیت ایمنی مواد غذایی را به دو وزارت کشاورزی و بهداشت محول کرده است. این قانون یک شورای ایمنی مواد غذایی ایجاد کرد که وظیفه ارائه مشاوره علمی و مساعدت به مقامات ذیصلاح را بر عهده دارد.

شرایط خرید زمین و فعالیت کشاورزی در صربستان

کشاورزی بخش کلیدی اقتصاد صربستان است که تقریباً ۲۰٪ از تولید ناخالص داخلی این کشور را تشکیل می دهد و حدود ۲۵٪ از افراد جامعه به آن اشتغال دارند. صربستان با داشتن زمین های حاصلخیز و آب و هوای مطلوب، موقعیت خوبی برای تبدیل شدن به یک تولید کننده و صادرکننده عمده محصولات کشاورزی در منطقه دارد.

زمین های کشاورزی در صربستان به عنوان یک نوع خاص از املاک طبقه بندی می شوند و استفاده و مالکیت آن تابع مقررات خاصی است. طبق قوانین صربستان، تنها اشخاص حقیقی و حقوقی که به عنوان کشاورز ثبت شده اند، مجاز به مالکیت زمین کشاورزی هستند. این بدان معناست که سرمایه گذاران خارجی که مایل به سرمایه گذاری در زمین های کشاورزی هستند باید ابتدا فعالیت خود را به عنوان کشاورز در صربستان ثبت کنند. پس از ثبت، آنها می توانند زمین کشاورزی را با محدودیت های خاصی خریداری یا اجاره کنند. سرمایه گذاران خارجی مجاز به داشتن زمین کشاورزی در صربستان نیستند مگر اینکه حداقل ۱۰ سال در شغل کشاورز ثبت شده باشند. با این حال، آنها می توانند زمین های کشاورزی را تا ۳۰ سال به شرط تایید دولت صربستان اجاره کنند.

برای ثبت کسب و کار کشاورزی در صربستان باید با اخذ مشاوره از یک وکیل و مشاور رسمی حقوقی و در آژانس ثبت کسب و کار صربستان اقدام کنید.

فرصت های سرمایه گذاری در بخش کشاورزی

صربستان فرصت های سرمایه گذاری متعددی را در بخش کشاورزی به ویژه در تولید میوه و سبزیجات، غلات و دام ارائه می دهد. دولت، کشاورزی را به عنوان بخش دارای اولویت سرمایه گذاری معرفی کرده است و طیف وسیعی از مشوق ها را برای جذب سرمایه گذاران خارجی در نظر گرفته است. یکی از مهم ترین مشوق ها برای سرمایه گذاران خارجی، یارانه های ارائه شده توسط دولت صربستان برای خرید تجهیزات کشاورزی، نهال و دام است. علاوه بر این، دولت برای ساخت سیستم های آبیاری و بهبود کیفیت خاک کمک های مالی ارائه می کند.

سرمایه گذاران خارجی که در کشاورزی در صربستان سرمایه گذاری می کنند می توانند از رفتار مالیاتی مطلوب بهره مند شوند. به عنوان مثال، دولت برای تولیدکنندگان محصولات کشاورزی که در تجهیزات، ماشین آلات و سیستم های آبیاری سرمایه گذاری می کنند، معافیت های مالیاتی در نظر می گیرد.

نرخ زمین کشاورزی در صربستان

در سال ۲۰۲۰، قیمت زمین کشاورزی در مناطق مختلف کشور صربستان به طور میانگین، در هر هکتار ۶۶۰۰ یورو تعیین شد، که به نظر می رسد در طول سه سال اخیر به طور میانگین بین ۶ تا ۱۰ درصد افزایش داشته است. حدود نرخ زمین کشاورزی در صربستان به شرح ذیل است:

- در مناطق West Serbia و Sumadija، هر هکتار ۷۰۰-۱۶۰۵۰ یورو
- Macva District، هر هکتار ۷۰۰-۱۶۰۵۰ یورو
- Belgrade، هر هکتار ۱۰۰۰-۲۰۳۰۰ یورو
- Srem، هر هکتار ۱۵۰۰-۲۷۵۰۰ یورو
- South Banat، هر هکتار ۹۵۰-۱۷۹۰۰ یورو
- West Backa، هر هکتار ۱۰۰۰-۱۸۹۰۰ یورو
- Southern and Eastern Serbia، هر هکتار ۴۰۰-۱۳۷۵۰ یورو
- South Backa، هر هکتار ۱۹۰۰-۲۷۹۰۰ یورو

خرید و اجاره ملک در صربستان

بسته به محله، شهر و قدمت ملک، نرخ های خرید و اجاره متفاوت هستند.

• خرید خانه یا آپارتمان:

در صربستان خانه های قدیمی یک طبقه هستند که عمدتاً مساحت زیادی دارند اما قیمت آنها پایین است و از ۶۰ هزار یورو با ۱۷۰ تا ۲۰۰ مترمربع و ۱۵۰ هزار یورو با متراژ ۳۶۰ متر مربع خریداری می شوند. قیمت خانه و آپارتمان در بلگراد و بخصوص بلگراد نو (Novi Beograd) بالاتر از دیگر شهرهاست و برای نمونه، یک آپارتمان ۱۰۰ متری در این شهر حدود ۲۵۰ هزار یورو قیمت دارد. همچنین آپارتمان های ۲۸ تا ۴۰ متری هم هستند که بین ۶۰ هزار تا ۸۰ هزار یورو معامله می شوند. گفته می شود قیمت ملک در شهر بلگراد به ازای هر متر بین ۱۵۰۰ تا ۱۶۰۰ یورو است.

• نرخ اجاره آپارتمان:

نرخ آپارتمان در محله های مختلف شهرها و حسب قدمت آنها متفاوت است. به طوری که، یک آپارتمان ۵۵ متری را می توان با ماهی ۷۰۰ یورو و یک آپارتمان ۱۸۰ متری خیلی شیک را با ۲۰۰۰ یورو در ماه اجاره کرد. به طور میانگین اجاره آپارتمان ۱۰۰ تا ۱۲۰ متری در محله های خوب شهر بلگراد بین ۱۰۰۰ تا ۱۲۰۰ یورو در ماه است.

• اجاره و خرید دفتر کار:

اجاره ماهیانه دفتر کار به ازای هر مترمربع ۱۰ یورو محاسبه می گردد. به این ترتیب اجاره یک دفتر کار ۳۶۹ متری، ماهیانه ۳۶۹۰ یورو خواهد شد. قیمت خرید دفتر کار هم بر حسب متراژ از ۲۰۰ هزار یورو تا حدود ۲ میلیون یورو متفاوت است.

نرخ خرید زمین صنعتی نیز از ۱۹۰ دلار تا ۱۲۰۰ دلار به ازای هر متر در مناطق مختلف متفاوت است.

بازار فعالیت های معدنی در صربستان

صربستان به دلیل موقعیت جغرافیایی، ذخایر معدنی، سنت معدنکاری و نیروی کار ماهر مقرون به صرفه، قطب جدید معدن و اکتشاف اروپا است. طبق آمار بانک جهانی بخش معدن کمتر از ۱ درصد GDP کشور صربستان را تشکیل می دهد، اگر چه اکتشافات اخیر ذخایر معدنی (لیتیوم، مس، طلا، نقره، روی) توسط شرکت های بین المللی، پتانسیل بزرگی از ثروت معدنی صربستان را تأیید می کند که تخمین زده می شود ارزش آن ۲۰۰ میلیارد دلار آمریکا باشد. صربستان عضو اتحادیه اروپا نیست اما در مرزهای آن واقع شده است و به واسطه زیر ساخت مطلوبی از شبکه ریلی، رودخانه ای، هوایی و جاده ای، جریان حرکت افراد و کالاها را تسهیل می کند.

ترتیبات سازمانی و چارچوب قانونی صربستان برای بخش معدن بخصوص در زمینه صدور مجوز، وضع مالیات ها و مدیریت درآمد قوی است.

صربستان محیط بسیار مناسبی برای سرمایه گذاران علاقه مند به بخش معدن است. در حال حاضر حدود ۲۰ شرکت بین المللی در بخش معدن صربستان فعالیت می کنند. از جمله آنها می توان به شرکت آمریکایی «مک موران»، که معدن مس و طلا را در ناحیه بورمدیریت می کند. شرکت کانادایی «ریو تینتو» که معدن یادار، که از ذخایر بزرگ و منحصر به فرد لیتیوم در سطح جهانی است را کاوش می کند. در نزدیکی شهر لوزنیکا در غرب صربستان هم شرکت انگلیسی «مینه گو» که در سال ۲۰۰۴ وارد صربستان شد، سه معدن سرب و روی این کشور را اداره می کند.

چند سال اخیر نشان داده است که صربستان دارای پتانسیل جدی برای توسعه در زمینه معدن است. در حال حاضر صربستان انتظار دارد در پنج سال آینده دو معدن در کلاس جهانی افتتاح کند که سهم کنونی معدن در تولید ناخالص داخلی را دو برابر خواهد کرد.

نکته مهم اینکه ورود به شاخه معدن در صربستان فقط مختص چند کمپانی انگشت شمار در سطح جهانی نیست و هدف کشور جذب سرمایه گذاری از منابع متعدد داخلی و خارجی است. اگر چه دولت صربستان ترجیح می دهد تا حد امکان شرکت های داخلی صربستان در این کسب و کار وارد شوند.

مناطق آزاد صربستان

Free zones in Serbia

مناطق آزاد صربستان

• صربستان ۱۵ منطقه آزاد به شرح ذیل دارد:

- Pirot: <http://www.freezonepirot.com/>
- Varnje: <https://www.usz.gov.rs/freezone/varnje>
- Krusevac: <http://www.freezonekrusevac>
- Priboj: <http://www.freezonepriboj.rs/>
- Uzice: <http://freezoneuzice.rs/en/>
- FAS Kragujeva <https://www.usz.gov.rs/freezone/fas>
- Sumadija Kragujevac <https://www.szsumadija.rs>
- Svilajnac <https://www.usz.gov.rs/freezone/svilajnac>
- Smederevo <https://www.slobodnazona-sd.rs/>
- Belgrade <http://www.szb.co.rs/>
- Sabac <https://freezonesabac.rs/en/>
- Novi Sad <https://www.freezonens.rs/en/index.html>
- Zrenjanin <http://www.slobodnazonazrenjanin.com>
- Apatin <http://www.freezoneapatin.com/?lang=en>
- Sabotic <http://www.szsus.co.rs/en/>

ویژگی های مهم مناطق آزاد صربستان

به طور کلی خدمات ذیل در مناطق آزاد کشور صربستان ارائه می شوند:

- ۱-معافیت از مالیات ارزش افزوده (VAT) در ورود کالا و خدمات به منطقه آزاد
- ۲-تامین خدمات حمل و نقل کالا
- ۳-معافیت مالیاتی برای تولیدکنندگان در منطقه آزاد
- ۴-معافیت های مالیاتی برای سرمایه گذاری های مستقیم خارجی
- ۵-آزادی جریان سود و سرمایه
- ۶-پشتیبانی مالی دولت صربستان از پروژه های سرمایه گذاری برای تولیدات صنعتی، خدمات و تجارت بین المللی آنها
- ۷-فرآیند آسان گمرکی در منطقه آزاد
- ۸-صادرات و واردات کالا از و به منطقه آزاد با عوارض یا تعرفه گمرکی صفر
- ۹-آزادی فرآوری یا ارائه کالا در منطقه آزاد

پارک های علمی-فناوری در صربستان

در صربستان چهار پارک علمی-فناوری هست که عبارتند از: بلگراد، نوی ساد، نیژ و چاچاک:

• ۱- پارک علمی-فناوری بلگراد

• <https://ntpark.rs/en/about-us>

• ۲- پارک علمی-فناوری نوی ساد

• <https://ntpns.rs/en/>

• ۳- پارک علمی-فناوری نیش

• <https://ntp.rs/en/>

• ۴- پارک علمی-فناوری چاچاک

• <https://www.ntpcacak.rs/>

چالش های بازار صربستان

صربستان همچنان یک بازار در حال ظهور است. با وجود پیشرفت چشمگیر در اصلاحات اقتصادی و اداری، مشکلات جدی همچنان باقی است. این چالش ها شامل:

- ضعف حاکمیت قانون
- دخالت سیاسی در اقتصاد
- سیستم قضایی کند که تحت فشار سیاسی قرار دارد
- پیش بینی ناپذیری قانونی و اقدامات نظارتی
- بوروکراسی بیش از حد پیچیده و گاه غیر شفاف و روند مناقصه غیر شفاف است.

کانال های توزیع و فروش در بازار صربستان

قانون تجارت صربستان با مقررات اتحادیه اروپا مطابقت دارد و کسب و کار تجاری را به دو گروه عمده فروشی و خرده فروشی تقسیم می کند. علاوه بر مراکز فروش دارای مجوز، مصرف کنندگان می توانند تجارت را از راه دور (به عنوان مثال از طریق اینترنت، کاتالوگ، سفارش پستی، یا بازاریابی تلفنی) یا از طریق پیشنهاد مستقیم (مانند فروشندگان خانه به خانه) انجام دهند. قانون تجارت صربستان همچنین نهادهای بازار مانند بازارهای کالا و نمایشگاه های تجاری و همچنین بازارهای سبز، بازارهای عمده فروشی و خانه های حراج را تعریف می کند. بازاریابی های هر می ممنوع هستند.

کانال های توزیع و فروش در بازار صربستان

به کار گیری نماینده و عامل توزیع محصولات:

- انتخاب دقیق شریک، خواه یک نماینده محلی، نماینده یا توزیع کننده باشد، برای ورود به بازار صربستان بسیار مهم است. چنین شرکای محلی می توانند با کوتاه کردن زمان ورود و تقویت موقعیت آن در بازار به موفقیت یک شرکت ایرانی کمک کنند. از مهمترین امتیازات یک شریک محلی این است که مقیم باشد و با زبان محلی و فرهنگ تجارت آشنایی داشته باشد و از کانال های تجاری در آن بازار هم مطلع باشد. یک شریک محلی می تواند از فرصت های موجود بسرعت بهره برداری نماید و هزینه های انجام تجارت، تدارکات واردات، بازاریابی محصول و توزیع را مدیریت کند.

کانال های توزیع و فروش در بازار صربستان

در بررسی یک نماینده یا توزیع کننده بالقوه، انجام بررسی مناسب قبل از امضای قرارداد مهم است. اگرچه انگلیسی به طور گسترده در جامعه تجاری و در میان متخصصان جوان صحبت می شود، اما بهتر خواهد بود چنانچه شرکت های ایرانی نماینده ای با مهارت های قوی زبان صربی و دانش فرهنگی داشته باشند. علاوه بر این، تجارت در صربستان تا حد زیادی از طریق تماس شخصی انجام می شود. از این نظر، یافتن شریکی که متعهد به رعایت قوانین محلی با جدیت در تامین منافع شرکت ایرانی باشد بسیار مهم است. همچنین به شرکت ها توصیه می شود قبل از امضای هر قراردادی با مشاور حقوقی محلی مشورت کنند و مطمئن تر آن است که نظر وابسته (رایزن) بازرگانی را اخذ نمایند.

«اداره ثبت کسب و کار صربستان» (Serbian Business Registry) ، یک دفتر ثبت تمام شرکت های ثبت شده در صربستان، از جمله داده های مالی اولیه و اطلاعات پرداخت بدهی را نگهداری می کند. این از آن جهت مهم است که طرف های تجاری بهتر شناخته می شوند.

«دفتر اعتبار صربستان» (Serbian Credit Bureau)، که وابسته به انجمن بانک های صربستان است، اطلاعاتی در مورد رتبه اعتباری شرکت های محلی ارائه می دهد و منبع مهمی برای تأیید اعتبار یک شریک بالقوه محلی است. برای درخواست یک کپی به زبان انگلیسی از گزارش (با پرداخت هزینه)، می توانید با انجمن بانک های صربستان تماس بگیرید.

ثبت و تاسیس دفتر شرکت

بر اساس قانون شرکت ها، سرمایه گذاران خارجی بسته به هدف و فعالیت شرکت می توانند کسب و کار خود را برای مدت معینی (حداقل یک سال) یا برای مدت نامحدود راه اندازی کنند.

قانون شرکت ها انواع مختلفی از نهادهای تجاری را به رسمیت می شناسد:

- شرکت های با مسئولیت محدود خصوصی

- شرکت های سهامی (باز یا بسته)

- شرکت های با مشارکت عمومی

- شرکت با مشارکت محدود

- شعب شرکت های خارجی

بر اساس قوانین، سرمایه گذاری های خارجی در صربستان مجاز است و به کارآفرینان خارجی اجازه می دهد تا به راحتی حضور خود را ثبت کرده و فعالیت کنند. یک شرکت تابعه، یک شخصیت حقوقی مستقل و متمایز، می تواند توسط یک شرکت بزرگ از خارج تأسیس شود یا توسط یک شرکت هلدینگ از یک کشور خاص پشتیبانی و مدیریت شود.

ثبت و تاسیس دفتر شرکت

یکی از دلایلی که d.o.o. یک شکل قانونی بسیار رایج است، این است که چنین شرکت هایی می توانند اکثر فعالیت های تجاری را انجام دهند مشروط بر اینکه الزامات مربوط به تجهیزات فنی، حفاظت در محل کار، حفاظت از محیط زیست، توسعه برای هر فعالیت مشخص و سایر الزامات را بسته به فعالیت تجاری خاص انجام داده باشند. تعداد کمی از فعالیت ها وجود دارد که به صورت d.o.o. قابل انجام نیست، یعنی فعالیت هایی که قانون به طور خاص، شکل متفاوتی را برای اجرای آنها معین کرده است (مانند فعالیت های بانکی، که در آن قانون ایجاب می کند که بانک ها در قالب شرکت های سهامی تأسیس شوند).

به طور کلی ثبت شرکت با احتساب هزینه های جانبی با ۵۰۰ تا ۷۰۰ دلار انجام خواهد شد. حداقل سرمایه مورد نیاز برای یک شرکت سهامی ۳,۰۰۰,۰۰۰ دینار صربستان (تقریباً ۲۷,۵۰۰ دلار آمریکا) است. برای ثبت شرکت حتماً به وکیل و مشاور حقوقی نیاز دارید.

ثبت و تاسیس دفتر شرکت

آژانس ثبت کسب و کار صربستان (Agencija za privredne registre, APR) بر تاسیس شرکت های با مسئولیت محدود خارجی در صربستان نظارت می کند و ثبت شعبه یا دفتر فرعی را پردازش می کند. کلیه مدارک باید به صورت محضری همراه با ترجمه صربی باشد و به APR ارائه شود تا گواهی ثبت را صادر کند. نهادها/اشخاص خارجی و کالاهای وارداتی از رفتار و وضعیت مشابهی با نهادهای داخلی برخوردار هستند (یعنی رفتار ملی). همچنین APR خدمات ثبت الکترونیکی را به کارآفرینان واجد شرایط که دارای گواهینامه های دیجیتال هستند ارائه می دهد.

کلیه اطلاعات مربوط به ثبت شرکت ها یا دفاتر نمایندگی همراه با توضیح حقوق و دارایی های آنها و پرداخت های مرتبط مالی از آدرس اینترنتی رسمی زیر قابل دسترسی هستند:

registar@apr.gov.rs

مدیران شرکت ها در صربستان برای تسهیل امضای اسناد مالی شرکت باید در زمان ثبت شرکت دارای امضای دیجیتال باشند. کلیه اشخاص حقوقی باید آدرس ایمیل خود را ثبت کنند.

ثبت و تاسیس دفتر شرکت

مجوز اقامت و کار برای کارمندان خارجی مورد نیاز است. مالیات بر درآمد افراد حقیقی سالانه بر این اساس پرداخت می شود که درآمد آنها در یک سال تقویمی بیش از سه برابر میانگین حقوق سالانه باشد. اخذ ویزای تجاری و مجوزهای اقامت موقت فرآیندی پیچیده و زمان بر است. طبق قانون استخدام اتباع خارجی، مجوز کار برای افراد اعزام شده به کار در صربستان که توسط یک کارفرمای خارجی استخدام شده اند، ممکن است بنا به درخواست کارفرما در صربستان، به منظور انجام تجارت یا انجام خدمات در صربستان صادر شود. **اجازه کار صربستان با عنایت مدت قرارداد بین کارمند و کارفرمای خارجی صادر می شود و معمولاً یک ساله است** و در صورت لزوم قابل تمدید خواهد بود. طبق قانون کار، مجوز کار برای افراد اعزامی به کار در صربستان با تایید قبلی وزارت کار تا دو سال قابل تمدید است.

فرانچایزینگ

بازار صربستان برای فرانچایزینگ نسبتاً بی بهره باقی مانده است. در حالی که چند فرانچایزر در صربستان فعالیت می کنند، مفهوم این کسب و کار به آرامی در بین کارآفرینان محلی مورد توجه قرار می گیرد. اما تقاضای رو به رشد مصرف کنندگان برای انواع کالاها و خدمات، صربستان را به بازاری امیدوارکننده برای طیف گسترده ای از مشاغل دارای امتیاز، مانند پذیرایی و پوشاک تبدیل کرده است. در بسیاری از موارد، فرانچایزرهای اصلی، کل اروپای جنوب شرقی را پوشش می دهند. برای نمونه، همچون سایر کشورهای منطقه، یک شرکت آلمانی/لهستانی، به نام AmRest، در حال تبدیل شدن به یکی از بازیگران اصلی بازار است و این شرکت چندین رستوران مرغ سوخاری کنتاکی (KFC) را در صربستان و همچنین اولین فروشگاه Starbucks را در بلگراد اداره می کند و تا کنون نتایج موفقیت آمیزی داشته است.

به نظر می رسد مردم صربستان به فرانچایزرهای حوزه غذا و پوشاک گرایش نشان می دهند و این فرصت خوبی برای موسسات ایرانی است که از ظرفیت مطلوبی بخصوص در ارائه خدمات غذایی ایرانی و فرنگی برخوردارند.

هیچ قانون اختصاصی در صربستان برای فرانچایزینگ وجود ندارد. با این حال، قانون قراردادهای و تخلفات، چارچوب قانونی و حمایتی را فراهم می کند که می توان از آن برای توسعه صنعت فرانچایزینگ در صربستان بهره برد. همچنین، صربستان انجمنی هم برای ترویج این صنعت ندارد.

بازاریابی مستقیم

بازاریابی مستقیم در صربستان در سطح بازارهای کشورهای توسعه یافته نیست. با این حال، با رشد مداوم در استفاده از کارت اعتباری، بازاریابی کالاهای مصرفی از طریق فروش کاتالوگ و تبلیغات مستقیم (نظیر: تلویزیون، رادیو و رسانه های چاپی) در حال گسترش است.

بازاریابی مستقیم از طریق پست یا تماس های تلفنی ناخواسته بسیار رایج است و خانواده ها به طور روزانه چنین تبلیغاتی را دریافت می کنند، معمولاً از سوپرمارکت های زنجیره ای محلی، رستوران ها و ارائه دهندگان خدمات شخصی. شرکت های صدور کارت اعتباری به طور مرتب در صورت حساب های خود پیشنهادات ویژه ای از کالاهای مصرفی مختلف را با مشارکت سایر شرکت ها درج می کنند. همچنین، استفاده از اینترنت برای بازاریابی مستقیم به طور فزاینده ای متداول می شود. Telekom Srbije نیز فهرستی از راهنمای صفحات زرد (دایرکتوری یلو پیج) منتشر می کند.

تکنیک های فروش در بازار صربستان

سیاست خریدهای اعتباری در صربستان مورد توجه است. بسیاری از خریداران صربستان ترجیح می دهند حتی برای خرید کالاهای ارزان قیمت، به صورت اقساط ماهانه پرداخت کنند. تکنیک های فروش که برای موفقیت حیاتی هستند شامل تماس نزدیک و مکرر با خریداران، استفاده از کادر فروش با انگیزه و آموزش دیده و روش فروش تهاجمی است. نکته مهم برای شرکت های ایرانی آن است که در صورت علاقه مندی به فروش محصولات به شرکت های دولتی، باید اعتبار شرکت را نزد نهادهای دولتی صربستان ارتقا دهند. به طور بدیهی، تدارکات عمومی با تامین مالی بین المللی بهترین فرصت را برای تصمیم گیری های خرید شفاف ارائه می دهد.

تبلیغات تجاری در بازار صربستان

تبلیغ و بخصوص تبلیغ تهاجمی محصول در صربستان ابزارهای مؤثری هستند، به ویژه برای کالاهای مصرفی، جایی که برند یک کالا یا خدمات اثر خود را آشکار می سازد. محصولات ایرانی با رقابت شدید فروشندگان محلی و اروپایی و ترک روبرو هستند. تبلیغات تلویزیونی و رادیویی بیشترین تاثیر را دارند. تلویزیون که ۹۰ درصد خانوارها را پوشش می دهد، وسیع ترین گستره را در میان تمام رسانه ها در جامعه صربستان دارد. طبق گزارش آژانس ثبت کسب و کار صربستان، در مجموع ۲۵۰۸ رسانه ثبت شده دارد. این تعداد رسانه شامل ۹۳۷ رسانه چاپی، ۷۵۱ پورتال اینترنتی، ۳۳۳ ایستگاه رادیویی، ۲۴۴ ایستگاه تلویزیونی، ۲۸ خبرگزاری و ۸۴ وب سایت است که جزو رسانه ها طبقه بندی نشده اند اما اطلاعات ارائه می کنند.

سرمایه گذاری خارجی در صربستان

یک سرمایه‌گذار خارجی دارای ضمانت رفتار ملی است، به این معنی که هر شخص حقوقی یا حقیقی که در صربستان سرمایه‌گذاری می‌کند از امنیت حقوقی و حمایت کامل برابر با نهادهای محلی برخوردار است. سهامی که سرمایه‌گذار خارجی یا شرکتی با سرمایه‌گذاری خارجی در اختیار دارد، سلب مالکیت نخواهد شد.

نهاد پاسخگو در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی در صربستان، وزارت اقتصاد است اما نهادهایی چون: شورای توسعه اقتصادی، آژانس توسعه صربستان، وزارت توریسم، تجارت و ارتباطات و همچنین اتاق‌های بازرگانی از سرمایه‌گذاری خارجی در کشور پشتیبانی می‌کنند.

همچنین به منظور ایفای نقش سرمایه‌گذاران خارجی در سیاست‌گذاری‌ها و قانونگذاری‌های مرتبط و تعامل با سیاستمداران کشور، «شورای سرمایه‌گذاران خارجی» هم در صربستان فعال است که اعضای آن نمایندگان صرب کمپانی‌های خارجی هستند.

نکات مهم در قیمت گذاری محصولات

در اوایل سال ۲۰۲۱، حداقل حقوق ماهانه خالص در صربستان ۸۰۰ یورو و متوسط حقوق ماهانه خالص ۱۰۰۰ در سال ۲۰۲۴ است. ضمن اینکه قیمت انواع کالا و بخصوص مواد غذایی در صربستان پایین تر از سطح اتحادیه اروپا است.

نرخ مالیات بر ارزش افزوده (VAT) در صربستان ۲۰ درصد است. همچنین مالیات بر ارزش افزوده به طور عمده برای مواد غذایی، کتاب و دارو، ۱۰ درصد کاهش یافته است. مالیات بر ارزش افزوده از دارایی ها و خدمات ارائه شده در صربستان و همچنین واردات به صربستان محاسبه می شود.

تغییرات در قیمت برخی از محصولات اساسی محلی (به عنوان مثال شیر، نان، آرد و روغن خوراکی) باید ۱۵ روز قبل به وزارت بازرگانی گزارش شود و دولت این اختیار را دارد که از افزایش قیمت آن کالاها جلوگیری کند.

تشکل های اقتصادی کلیدی در صربستان

انجمن تجاری اصلی صربستان اتاق بازرگانی صربستان (PKS) است که عضویت در آن برای همه شرکت های ثبت شده در صربستان الزامی است. صربستان همچنین دارای شورای سرمایه گذاران خارجی فعال (FIC) و انجمن مدیران صربستان (SAM) است که بهتر است برای یک حضور هدفمند و موفق، شرکت ها و سرمایه گذاران ایرانی نیز به عضویت آنها در آیند.

تجارت الکترونیک (e-Commerce)

تجارت الکترونیک به شکل فزاینده ای محبوب شهروندان صرب برای خرید کالاها و خدمات شده است. تعداد کاربران اینترنت در جمهوری صربستان بدون شک روز به روز در حال افزایش است. با توجه به این واقعیت که امروزه داشتن یک گوشی هوشمند تقریباً اجباری است و موانع قبلی برای استفاده از آن، چه مالی و چه فنی، تقریباً از بین رفته اند. بیش از یک دهه است که خریدهای آنلاین در جامعه صربستان متداول شده است. گزارش های مختلف تحقیقات بازار نشان می دهد که حتی در سال ۲۰۱۴، کمتر از ۱۵ درصد از مردم صربستان حداقل یک محصول را به صورت آنلاین خریداری کرده اند.

پرکاربردترین روش پرداخت با کارت اعتباری است. با این حال، بسیاری از مصرف کنندگان هنوز ترجیح می دهند از انتقال مستقیم بانکی برای پرداخت سفارشات آنلاین خود استفاده کنند. در اروپای مرکزی و شرقی (از جمله صربستان) خریداران الکترونیکی ترجیح می دهند هنگام تحویل کالا، پول نقد پرداخت کنند.

تعرفه واردات در صربستان

بر اساس «موافقتنامه ایجاد ثبات و اتحاد با اتحادیه اروپا»، صربستان به تدریج تعرفه ها را بر اکثر کالاها (به غیر از برخی محصولات کشاورزی) وارداتی از اتحادیه اروپا لغو کرد. همچنین دولت جمهوری صربستان مقررات هماهنگ سازی تعرفه های گمرکی برای سال ۲۰۲۲ را که در "روزنامه رسمی جمهوری صربستان" به شماره های ۱۲۱/۲۱ و ۱۸/۲۲ منتشر شده است، تصویب کرده است. تعرفه گمرکی از همان کدگذاری عددی سیستم هماهنگ (HS) و کدگذاری ترکیبی اتحادیه اروپا با کد HS ده رقمی استفاده می کند.

برچسب زدن و علامت گذاری

الزامات علامت گذاری و برچسب گذاری صربستان کاملاً با الزامات اتحادیه اروپا هماهنگ است. صادرکنندگان ایرانی باید قبل از ارسال هر محصولی که وارد بازار محلی می شود، با واردکننده صرب خود مشورت کنند.

تمام مشخصات مندرج در برچسب کالای وارداتی به صربستان باید شامل موارد زیر باشد: نام محصول، آدرس کامل تولید کننده یا واردکننده، کشور مبدا، مقدار خالص/وزن/حجم، مواد تشکیل دهنده، نحوه نگهداری (در حمل و نقل و هنگام استفاده)، هشدارها در خصوص محصولات از نظر فنی پیچیده، باید همراه با دستورالعمل استفاده، مشخصات سازنده، فهرست دفاتر تعمیر و نگهداری مجاز، اطلاعات گارانتی و مدت زمان، و سایر داده های قابل اجرا باشند. تمام اطلاعات باید به زبان صربی باشد و قبل از ترخیص کالا از گمرک به هر محصول الصاق شود. برخی از محصولات صنعتی غیر خوراکی، در مدت زمانی که در مقررات فنی صربستان تجویز شده است، باید با علامت انطباق صربستان (به اصطلاح 3A) الصاق شوند. برای محصولات تحت پوشش دستورالعمل های اروپایی، این علامت انطباق به جای نشان CE اروپا تا زمان الحاق به اتحادیه اروپا استفاده می شود.

برچسب زدن و علامت گذاری

متصدیان کسب و کار مواد غذایی باید اطمینان حاصل کنند که مشخصاتی مانند نام غذا، تاریخ انقضا، و شرایط نگهداری خاص و/یا شرایط استفاده، و نام و آدرس کسب و کار نیز بر روی بسته بندی خارجی که در آن غذاهای از پیش بسته بندی شده نمایش داده شده است، نشان داده شود. یک برچسب همچنین باید حاوی یک اعلامیه تغذیه ای باشد که ارزش کالری غذا و مقدار چربی، چربی اشباع شده، کربوهیدرات ها، قندها، پروتئین و نمک را بیان کند. برچسب تمام غذاها باید به زبان صربی باشد.

نظارت بر استاندارد و گواهی های کیفیت محصول

موسسه استاندارد صربستان (ISS) توسط قانون استانداردسازی به عنوان تنها نهاد استاندارد ملی در صربستان به رسمیت شناخته شده است. ISS مسئول توسعه و اتخاذ استانداردهایی است که طبق قانون، داوطلبانه تلقی می شوند. این موسسه تحت نظارت وزارت اقتصاد فعالیت می کند و شوراهای خبره کار را در زمینه های خاص استانداردسازی هدایت می کنند.

صربستان بیشتر قوانین، استانداردها و مقررات فنی خود را با قوانین اتحادیه اروپا هماهنگ کرده است. تا به امروز، ۹۹.۵ درصد از استانداردهای اروپایی به عنوان استانداردهای صربستان پذیرفته شده است، و ۷۵ درصد از مقررات اتحادیه اروپا به قوانین صربستان تسری یافته است.

صربستان شبکه ای از موسسات را برای اطمینان از استانداردهای کیفیت و ایمنی محصولات و ارائه خدمات و ساده سازی تجارت بین المللی ایجاد کرده است. این می تواند برای محصولات صادراتی ایران لازم باشد. به طور بدیهی، کالاهای صادراتی ایران باید از گواهی های کیفیت و استاندارد اروپایی برخوردار گردند و مذاکره سازمان ملی استاندارد ایران با موسسه استاندارد صربستان می تواند زمینه هماهنگ سازی محصول ایرانی با استاندارد اروپا را فراهم کند. اگر چه تا زمانی که صربستان به اتحادیه اروپا ملحق نشده، نمی تواند گواهی های کیفیت اروپا را صادر کند و شرکت های صربی نیز از طریق شعبه ای که در کشور اسلونی قرار دارد، گواهی های کیفیت را اخذ می کنند.

ISS یکی از اعضای کمیته استانداردسازی اروپا (CEN) و کمیته اروپایی استانداردسازی الکترونیکی (CENELEC) است.

موافقتنامه های تجارت خارجی صربستان

صربستان در موافقتنامه تجارت آزاد با کشورها و مناطق ذیل است:

- ۱- موافقتنامه تجارت آزاد کشورهای منطقه پیرامونی (CEFTA)، شامل کشورهای: صربستان، بوسنی و هرزگوین، مونته نگو، آلبانی، مقدونیه شمالی، مولداوی و ناحیه کوزوو
- ۲- موافقتنامه تجارت آزاد و اتحادیه گمرکی با اتحادیه اروپا
- ۳- موافقتنامه تجارت آزاد با کشورهای اتحادیه اوراسیا
- ۴- موافقتنامه تجارت آزاد با ترکیه
- ۵- موافقتنامه تجارت آزاد با آمریکا (این موافقتنامه از سال ۲۰۲۲ تعلیق شده است)
- ۶- ابتکار Open Balkan با کشورهای آلبانی و مقدونیه (پشتیبانی ابتکارات اقتصادی، سیاسی و... در هر سه کشور)

ابتکار Open Balkan

در سال ۲۰۱۹، ابتکار عمل برای همکاری فشرده تر در بالکان غربی توسط سه رهبر: رئیس جمهور صربستان، الکساندر ووچیچ، و نخست وزیران جمهوری آلبانی و جمهوری مقدونیه شمالی، ادی راما و زوران زائف آغاز شد. با هدف جابجایی آزاد کالا، خدمات، مردم و سرمایه بر اساس مدلی مشابه اتحادیه اروپا، ابتکار بالکان باز (Open Balkan) اقدامی برای پشتیبانی از ابتکارات فعلی منطقه ای، اجرای آنها و پاسخی به الزامات اقتصاد، شرکت ها و زندگی واقعی است. طرحی که ابتدا با نام «مینی شینگن» راه اندازی شد و بعد به «ابتکار بالکان باز» تغییر نام داد و همه اقتصادهای منطقه هم می توانند به آن پیوندند.

در طول سال های ۲۰۱۹، ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱، مجموعه ای از نشست ها، مجامع و اجلاس سران (در نووی ساد، تیرانا، اوهرید، اسکوپیه، بلگراد، نیش و تیرانا) برگزار شد که در آن بیانیه ها و موافقت نامه های بسیاری به امضا رسید که چارچوب قانونی و پایه های فعالیت ها و اقدامات بالکان باز را تشکیل می دهند.

مالیات بر درآمدها و نرخ بیمه در صربستان

- مالیات بر حقوق ۱۰ درصد
- مالیات بر درآمد شرکت ۱۵ درصد
- مالیات ارزش افزوده ۲۰ درصد و در مورد برخی اقلام وارداتی ۱۰ درصد است
- نرخ بیمه برای کارمندان :
- -از کار افتادگی ۱۴ درصد
- -سلامت ۵.۱۵ درصد
- بیکاری ۰.۷۵ درصد
- نرخ بیمه برای کارفرمایان:
- -از کار افتادگی ۱۰ درصد
- -سلامت ۵.۱۵ درصد

گرایش مهم اقتصاد صربستان

اقتصاد صربستان عمدتاً مبتنی بر تولید و صادرات با حمایت سرمایه خارجی است. صربستان با سیاست اقتصادی کنونی خود، هدف خود را برای دستیابی به تورم پایین و نرخ های رشد بالا پایدار در ثبات اقتصاد کلان دارد. اقتصاد صربستان در سال ۲۰۲۱ حدود ۷.۴ درصد رشد کرد و نرخ رشد در سال ۲۰۲۲ نیز ۲.۳ درصد اعلام شد.

قوی ترین بخش های اقتصاد صربستان انرژی، صنعت خودروسازی، ماشین آلات، معدن، و کشاورزی است. صادرات اولیه صنعتی این کشور قطعات خودرو، فلزات اساسی، مبلمان، صنایع غذایی، ماشین آلات، شکر، لاستیک و پوشاک است. تجارت نقش مهمی در تولید اقتصادی صربستان دارد. این مدل بخوبی نشان می دهد که تجارت آزاد موجب شکوفایی تولید می شود.

تولید ناخالص داخلی سرانه درجهان در سال ۲۰۲۲ حدود ۱۲۶۰۷ دلار بود. از سوی دیگر، تولید ناخالص داخلی سرانه صربستان به ۹۳۹۴ دلار رسید. بنابراین، صربستان در حال حاضر در رتبه ۸۵ از اقتصادهای بزرگ قرار دارد.

مهمترین زمینه های سرمایه گذاری در صربستان

۱۰ فرصت تجاری برتر برای سرمایه گذارانی که قصد راه اندازی کسب و کار در صربستان را دارند:

- تجارت، خدمات مسافرتی و گردشگری
- کسب و کار آرایشگاهی و سالن زیبایی
- کسب و کار کیتترینگ و رستورانی
- کسب و کار رستوران های فست فود
- خدمات بازیافت ضایعات فلزی
- خدمات تعمیرات کامپیوتر
- کسب و کار تولید نساجی و پوشاک
- تجارت الکترونیک
- تاسیس فروشگاه لوازم خودرو
- خدمات فناوری اطلاعات

مهمترین اقدامات دولت ج.ا.ایران برای بهره مندی از بازار صربستان

با هدف توسعه تجارت خارجی، کاهش هزینه های صادرات، باید موضوعات ذیل در دستور کار مذاکرات با طرف صرب قرار گیرند:

- ۱- انعقاد هر چه سریع تر موافقتنامه تجارت آزاد با صربستان
- ۲- ارائه خدمات مشابه در مناطق آزاد ایران مشابه مناطق آزاد صربستان
- ۳- انعقاد موافقتنامه تسهیل فرآیندهای گمرکی
- ۴- انعقاد موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف
- ۳- برقراری روابط بانکی
- ۴- فعال سازی و متنوع نمودن کربدورهای حمل و نقل دریایی، ریلی و جاده ای
- ۵- بهره مندی از خدمات کشور صربستان جهت صدور گواهی های کیفیت اروپا برای محصولات ایرانی و انعقاد موافقتنامه همکاری های استاندارد

وابسته بازرگانی و سازمان توسعه تجارت ایران با کدام نهادها در صربستان بیشترین تعامل را خواهند داشت؟

بیشترین تعامل وابسته بازرگانی به نمایندگی از وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت ایران با نهادهای ذیل در کشور صربستان خواهد بود:

• -وزارت تجارت داخلی و خارجی

• -وزارت کشاورزی و جنگل داری

• -وزارت گردشگری

• -مناطق آزاد

• -وزارت اقتصاد

• -وزارت فاینانس

• -شورای سرمایه گذاران خارجی

• -اتاق های بازرگانی

مسیرهای حمل کالا به صربستان

حمل و نقل یکی از مسائل تجارت ایران با صربستان و دیگر کشورهاست که هزینه هایی را بر شرکت های ایرانی تحمیل می کند که منجر به افزایش نرخ کالا در بازار هدف و بازماندن از رقابتی موفق در بازارهای خارجی گردیده است.

در اتخاذ یک استراتژی موثر و هدفمند در حوزه حمل و نقل تجاری بخصوص از ایران به صربستان باید در نظر داشت:

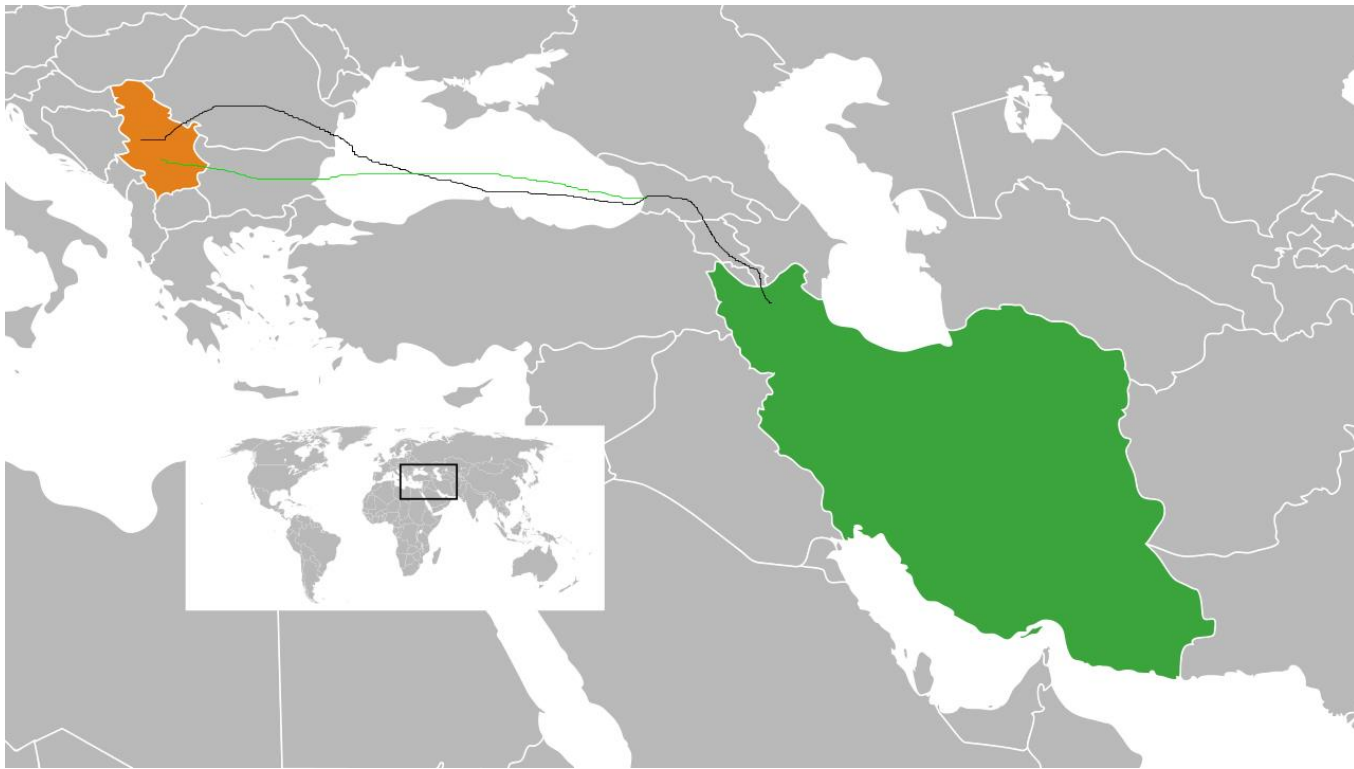
- ۱- مسیرهای طولانی مستلزم هزینه بوده و به صرفه نیستند
- ۲- اگر چه مسیر کشور ترکیه همواره مدنظر است اما نباید اقدامات چالش برانگیز ترکیه را در تردد بار تجاری ایران و رصد حرکت تجاری ایران نادیده گرفت
- ۳- خدمات کشتی های بارج در مسیر دریای سیاه یا رود دانوب و وجود بنادر فعال در مسیر رود از کشورهای رومانی، بلغارستان و صربستان، زیر ساختی مناسب و قابل بررسی در تجارت ایران در شرایط تحریمی است.
- ۴- اخیراً خط ریلی ایران به اروپای شرقی هم فعال شده است.

مسیر ترکیه

گزینه مسیر قفقاز-دریای سیاه-بالکان (نیاز به بررسی دارد)

مسیر رود قابل کشتیرانی دانوب از دریای سیاه و در اروپا

نکات مهم در استراتژی ورود به بازار صربستان

قانون تجارت صربستان، که فعالیت عمده فروشان و خرده فروشان را تنظیم می کند، تضمین می کند که هر شرکتی می تواند در تجارت خارجی و داخلی در صربستان فعالیت کند.

برای یک شرکت تازه وارد به بازار، شناسایی یک شریک محلی مهم است. انتخاب باید بر اساس دانش شریک بالقوه از بازار محلی و بررسی کامل اعتبار آن باشد.

نمایندگان فروش و توزیع کنندگان همگی نقش مهمی در این بازار دارند. صرف نظر از اینکه کدام کانال انتخاب شده است، پشتیبانی فروش و خدمات پس از فروش بسیار مهم است.

نکات مهم برای گردشگران ایرانی در صربستان

- نرخ تاکسی در صربستان و پایتخت آن بلگراد:

تعرفه تاکسی در بلگراد نرخ ثابتی است و فرقی ندارد که از کدام شرکت تاکسی کرایه کنید. نرخ پایه تاکسی در بلگراد به عنوان پایتخت این کشور ۱۷۰ rsd معادل ۵۹۰۰ تومان بوده و برای هر کیلومتر مطابق تعرفه بین ۶۵ تا ۸۵ rsd دریافت می شود. در نظر داشته باشید که از تاکسی هایی استفاده کنید که وابسته به شرکت های تاکسیرانی باشند.

- سامانه حمل و نقل عمومی در بلگراد:

سیستم حمل و نقل عمومی در این شهر بسیار منظم و سازماندهی شده است زیرا که هر ساعت از شبانه روز می توانید از آن استفاده کنید. استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی در این شهر نه تنها به علت قیمت مناسب آن بلکه به دلیل امکان سفر به هر قسمت از شهر مفید است.

سامانه حمل و نقل عمومی در این شهر متشکل از، اتوبوس، مترو، تراموا و واگن برقی است.

- قیمت رستوران و کافی شاپ :

این مهم است بدانید زمانی که به یک کشور سفر می کنید چه مقدار پول روزانه نیاز دارید. قیمت فست فود بستگی به نوع غذا متفاوت است به طور مثال قیمت هر پیتزا ۵ تا ۱۰ یورو و قیمت همبرگر مک دونالد ۷.۶ دلار است. هر فنجان قهوه ۱ تا ۳ یورو و یک لیوان نوشیدنی مانند آبمیوه از ۱.۵ تا ۳ یورو در اماکن مختلف متغیر است. همچنین قیمت یک پرس غذای کامل برای یک شخص حدود ۱۰ تا ۱۵ دلار در رستوران های خوب شهرهاست.

- روش های سفر از ایران به صربستان:

- به طور کلی دو روش سفر نسبتاً کم هزینه تر به صربستان پیشنهاد می شود:

- ۱- سفر با هواپیما: ابتدا از تهران به ترکیه (استانبول یا آنکارا) و سپس پرواز از ترکیه به بلگراد. لازم به ذکر است تقریباً هر روز از شهرهای استانبول و آنکارا به بلگراد پرواز هست.

- ۲- سفر با هواپیما به استانبول ترکیه و سپس حرکت با قطار از سمت اروپایی استانبول به بلگراد. به نظر می رسد بلیت قطار برای هر نفر حدود ۴۰ یورو باشد. این قطار در مسیر خود از کشور بلغارستان هم عبور خواهد کرد.

اقامت در صربستان

ابتدا اجازه اقامت موقت صادر می شود که برای مدت ۱ سال اعتبار دارد. برای تمدید مجوز اقامت برای بیش از یک سال، متقاضی باید وضعیت مقیم مالیاتی صربستان را به دست آورد، یعنی حداقل ۱۸۳ روز در صربستان بماند و به تعهدات مالیاتی خود عمل کند.

در حالت عادی، اقامت موقت یک ساله قابل تمدید است و پس از پنج سال قابل تبدیل به اقامت دائم است مشروط بر آنکه فرد در طول این پنج سال به مدت دو و نیم سال به طور مستمر در صربستان بماند.

- همچنین اخذ اقامت دائم به روش های زیر امکانپذیر است:

- ۱- خرید املاک و مستغلات (با هر قیمتی که باشد)

- ۲- ثبت شرکت در صربستان

- امور اقامتی و مهاجرتی در کشور صربستان زیر نظر وزارت امور داخلی است اگر چه افرادی که به صربستان سفر می کنند باید پیش از هر چیز ویزای اقامت را از امور کنسولی سفارتخانه های صربستان اخذ نمایند. لازم به ذکر است به منظور دریافت اقامت موقت یا دائم در این کشور بهتر است از خدمات وکلای مهاجرت در صربستان بهره گیرید.

- مدارک مورد نیاز برای اخذ اقامت:

- ۱- پاسپورت معتبر

- ۲- ارائه تاییدیه رسمی از میزان حقوق و درآمد

- ۳- بیمه سلامت و درمانی

- ۴- اجاره نامه یا سند مالکیت محل اقامت

روز ملی صربستان

بزرگداشت روز ملی صربستان، ۱۵ فوریه هر سال است. صربستان در سال ۱۸۰۴ جنگ های خود را علیه سلطه عثمانی آغاز کرد که در نهایت منجر به انقلاب گردید و این کشور در سال ۱۸۱۷ به استقلال رسید و این استقلال در سال ۱۸۳۵ به طور رسمی توسط دولت عثمانی پذیرفته شد و در همان تاریخ ۱۵ فوریه ۱۸۳۵ قانون اساسی مدرن صربستان تصویب شد.

هر ساله تعطیلات روز ملی صربستان به مدت ۲ روز (۱۵ و ۱۶ فوریه) است.

روزهای تعطیل رسمی در کشور صربستان

تاریخ	نام مناسبت
۱ ژانویه	سال نو میلادی
۲ ژانویه	
۷ ژانویه	روز کریسمس
۱۵ فوریه (۱۵ و ۱۶ فوریه تعطیل است)	روز ملی صربستان
۱ روز در سال (تاریخ متغیر است)	دوشنبه عید پاک
روزهای ۱ و ۲ می تعطیل است	روز ماه می
۱۱ نوامبر	روز توافق آتش بس (در جنگ جهانی اول)

پایان

(با سپاس از عنایت شما)

